

Александер Съодерберг - „Андалуският приятел“

Стилът и външният ѝ вид караха мнозина да се питат наистина ли е медицинска сестра. Никога не можеше да усети дали подобни коментари представляваха комплимент, или подигравка. Имаше дълга тъмна коса и зелени очи – понякога създаваха усещане, че всеки миг ще прихне в смях. Това бе единствено илюзия, сякаш се бе родила с усмивка в погледа.

Стълбата скърцаше под краката ѝ. Къщата – този малък дървен дом от 1911 година с разделени на четири прозорци, със стари дървени блестящи подове и една твърде малка градина, бе нейният пристан на тази земя, осъзна го в мига, в който я видя. Кухненският прозорец бе отворен сред тихата пролетна вечер. Въздухът миришеше на лято. То щеше да настъпи едва след няколко седмици, но подранилото топло време отказваше да си отиде. Бе покрило целия свят като тежко застинало одеяло. Тя бе щастлива, нуждаеше се от топлината, наслаждаваше се на възможността да държи вратите и прозорците отворени, да може да се движи свободно вътре и вън.

В далечината се чу мотопед, косът пееше от близкото дърво, останалите птици му пригласяха, не знаеше названията им. Софи извади порцелановия сервиз и нареди масата за двама с най-красивите си чинии, прибори и чаши, искаше да прогони напълно всекидневие. Знаеше, че ще вечеря сама, Алберт се хранеше единствено когато усещаше глад, рядко бяха в синхрон. Чу стъпките му по стълбата, чу как маратонките докосваха старите дъбови греди, стъпките му бяха твърде тежки, твърде силни – за Алберт нямаше значение, че вдига шум. Усмихна му се, когато влезе в кухнята, той ѝ отвърна с детска усмивка, отвори рязко вратата на хладилника, задържа се дълго там и огледа внимателно съдържанието му.

– Затвори хладилника, Алберт.

Момчето не помръдна. Софи преглътна няколко хапки, докато разглеждаше разсеяно някакво списание. Отново вдигна поглед и повтори същата реплика, вече с известно раздражение в гласа.

– Не мога да помръдна – прошепна ѝ той театрално.

Софи се разсмя не заради сухия му хумор, а заради комичната му натура, изпълваше я с радост... може би дори я караше да се чувства горда.

– Какво прави днес? – попита го тя.

Софи видя, че го избива на смях. Реакцията му ѝ бе добре позната, намираше шегите си за смешни. Алберт извади бутилка минерална вода от хладилника, трясна вратата и седна на кухненския плот. Въглеродният двуокис иззвистя изпод отворената капачка.

– Всичка са луди – рече Алберт и отпи една глътка.

После ѝ разказа за деня си, насечено, като следваше полета на откъслечните си мисли. Софи слушаше в захлас как се поднася с учителите си и с всички други, за които се сетеше. Виждаше ясно каква наслада черпи от шегите си. Разказът му секна изведнъж. Софи никога не можеше да

предугади кога щеше да настъпи краят, просто в един момент млъкваше и това бе всичко, сякаш се уморяваше от гласа и от хумора си. Искаше ѝ се да протегне ръка към него, да го помоли да остане при нея, да продължи да ѝ споделя шегите си, белязани от човещина, доброта и злост. Нямахме как да го постигне. Бе се опитвала преди, но ставаше по-лошо, затова го пусна да си тръгне. Алберт изчезна в коридора. Настъпи мигновена тишина, може би сменяше обувките си. – Дължиш ми една хилядарка.

– За какво?

– Чистачката мина днес.

– Не я наричай така.

Чу как затваря ципа на якето си.

– А как да я наричам тогава?

Софи не знаеше. Алберт вече бе отворил външната врата.

– Целувка за довиждане, мамо. Гласът му се изпълни с внезапна нежност.

Вратата се затвори, долови стъпките му по чакълената пътека под отворения прозорец.

– Обади ми се, ако закъснееш! – извика Софи след него.

После се върна към обичайните си задължения. Разтреби масата, подреди кухнята, погледа телевизия, обади се на една приятелка, за да си поговорят малко празни приказки, и изпрати вечерта. Легна си и прочете няколко страници от книгата на нощното шкафче, в която се разказваше за жена, намерила нов смисъл в живота си, след като започнала да помага на бездомни деца в Букурещ. Книгата бе скучна, а героинята – превзета, двете със Софи нямаха нищо общо. Затвори я и заспа сама, както обикновено.

Осем часа по-късно стрелката на часовника спря на шест. Софи стана, приготви се, изми огледалото в банята и прочете тайното послание, което се появи по замъглената повърхност: Алберт, АИК. Имаше и още цяла редица непонятни думи, които синът ѝ бе изписал, докато си миеше зъбите. Бе му казала да престане с това. Явно не му пукаше особено, дълбоко в душата си Софи приемаше бунта му с радост.

Облече се и хапна лека закуска на крак, докато прочете първата страница на сутрешния вестник. Скоро щеше да тръгне за работа. Извика три пъти на Алберт, че е време да става, а четвърт час по-късно възседна колелото си и позволи на топлия утринен бриз да я разсъни.

Наричаха го Джинси. Вярвах, че това е истинското му име. Смееха се и сочеха панталона му. Джинси!

Всъщност се казваше Йенс и в момента седеше край една маса в колиба в джунглата на Парагвай заедно с трима руснаци. Шефът се казваше Дмитрий, бабаит на около трийсет години, с доста

момчешко лице – родителите му сигурно бяха братовчеди. Приятелите му, Гоша и Виталий, бяха на същата възраст, може би техните родители бяха брат и сестра. Смееха се непрестанно, без да излъчват радост, имаха голямо разстояние между очите, а устните им бяха постоянно леко отворени, сякаш не разбираха нищо.

Дмитрий забърка сухо мартини в една пластмасова туба, пусна вътре няколко маслини, разклати я добре и напълни измитите кафени чаши, разля малко отстрани и вдигна тост на руски. Приятелите му подвикнаха радостно и отпиха едновременно от напитката с привкус на дизелово гориво.

Йенс не ги харесваше, нито един от тях. Бяха отблъскващи, нечестни, невъзпитани и нервни... Напразно се опитваше да прикрие погнусата си, винаги неволно издаваше чувствата си.

– Искате ли да видите стоката? – попита ги той.

Руснаците се превъзбудиха като малки деца на Коледа. Йенс излезе от колибата и тръгна към джипа, който бе паркиран на прашния слабо осветен двор.

Нямаше представа защо руснаците бяха дошли чак до Парагвай заради стоката му. Обикновено клиентите му поръчваха каквото им потрябва, а той им го доставяше, получаваше си парите и толкова, никога не се срещаша. Ала с тези мъжаги бе различно, сякаш подобна оръжейна сделка бе един вид голямо весело приключение. Не знаеше с какво се занимават, а и не искаше да разбере. Нямаше значение, бяха дошли, за да разгледат стоката му, да изпробват оръжията, да смъркат кокаин, да чукат курви и да му платят втората от три вноски.

Взе една картечница MP7 и един автомат Steyer AUG. Останалите оръжия бяха опаковани в склада на пристанището Суидад дел Есте, готови да отпътуват.

Руснаците грабнаха оръжията и започнаха да се обстрелват един друг наужким. Ръцете горе... ръцете горе! Заливаха се от смях, а движенията ми бяха някак насечени. По брадата на Дмитрий бе полепнал кокаин.

Гоша и Виталий започнаха да се карат за картечницата, дърпах я и се удряха силно с юмруци по главата. Дмитрий ги разтърва и извади тубата с мартинито.

Йенс ги наблюдаваше отдалеч, бяха на път съвсем да подивеят, парагвайците щяха да се върнат всеки момент с курвите в знак на добра воля. Руснаците щяха още повече да се надрусат и да започнат да стрелят наистина. Знаеше какво щеше да се случи, ала не можеше да го предотврати, очакваше ги пълна касапница. Искаше да изчезне, но трябваше да изчака слънцето да изгрее, да остане буден и да не пие, искаше да получи парите си, когато Дмитрий преценеше, че е време да му плати.

– Джинси! Къде, по дяволите, са патроните?

Йенс посочи към джипа. Руснаците отвориха яростно вратите и започнаха да търсят. Йенс пхна ръка в джоба на якето си, бе му останала малко никотинова дъвка. Отказа тютюна преди два месеца, а цигарите – преди три години. Сега се намираше в джунглата на четиресет километра от

Сиудад дел Есте. Мозъкът му крещеше за никотин. Лапна последната дъвка и я задъвка енергично, вгледа се с нескрито отвращение в руснаците, не се съмняваше, че скоро щеше да пропуши отново.

Когато бе в болницата, не й оставаше време за друго освен за работа. Задълженията й я поглъщаха напълно, а и не обичаше да пие кафе с колегите си, чувстваше се неловко. Не че бе срамежлива, може би нещо й липсваше, не бе способна да си общува на по чашка кафе. Работеше тук заради пациентите, не заради някакво вродено чувство на смиреност или вътрешна нужда да обгрижва някого. Работеше в болницата, за да може да си говори с тях, да си общува с тях. Те бяха болни и следователно сами. Откровени, човечни и честни. Създаваха й усещане за сигурност, караха я да се чувства способна. Към това се стремеше, това я привличаше. Пациентите рядко я занимаваха с глупости, не и преди да оздравеят, тогава се разделяха по взаимно съгласие. Може би това бе причината да избере именно тази професия.

Да не би да черпеше енергия от чуждото нещастие? Не бе изключено да е така, но това чувство й бе непознато. По-скоро ставаше дума за един вид зависимост. Зависимост от чуждата откровеност, зависимост от чуждата нужда от общуване, зависимост от възможността да надзърне в дълбините на нечия душа, поне от време на време. Пациентите, които й го позволяваха, се превръщаха в нейни любимци. Те бяха величествени хора. Точно тази дума използваше – величествени. Те й разкриваха истинската си същност, а тя оставаше за миг при тях и ги наблюдаваше, изпълваше се с възхищение и смътна надежда. Винаги успяваше да открие тези горди хора, които не се свеняха да се усмихнат на делника с най-истинското величие, разпознаваше ги от пръв поглед, не знаеше как или защо. Имаше чувството, че тези хора позволяваха на душата си да разцъфне, че винаги се стремяха към най-доброто, че имаха куража да признаят всичките си страни, дори най-скришните и тъмните.

Вървеше с поднос в ръце към Хектор Гусман в стая 11. Постъпи в болницата преди три дни, след инцидент с кола на пешеходна пътека. Десният му крак бе счупен под коляното. Лекарите имаха съмнения, че и далакът му е пострадал, и решиха да го оставят за наблюдение. Хектор бе на около четиресет и пет, бе хубав, без да е красив, едър, без да е дебел. Бе испанец, но лицето му издаваше и северни черти. Косата му бе светлокафява на руси кичури. Носът, скулите и брадичката му бяха остри, а кожата – по-скоро бронзова. Говореше перфектно шведски и бе един от величествените – може би заради пронизателните си очи, които красяха лицето му, или заради лекотата, с която се движеше въпреки едрия си бой. А може би заради непрестореното безразличие, с което й се усмихваше всеки път, щом влезеше в стаята му – сякаш разбираше, че тя го разбира, което си бе истина. Затова и тя му се усмихваше в отговор. Преструваше се, че чете, седнал изправен в леглото с очила на носа. Винаги играеше подобен театър, когато го посещаваше, преструваше се, че не я вижда, преструваше се на зает.

Приготви лекарствата му и ги подреди в малки пластмасови чашки, подаде му първата. Пациентът я пое, без да вдига поглед от книгата, изсипа хапчетата в устата си, взе чаша вода и ги глътна, напълно съсредоточен върху четивото си. Софи му подаде и втората доза, последва същата процедура.

– Все така вкусни – промълви той тихо и вдигна очи.

– Сменила си обиците, Софи.

Софи посегна несъзнателно с ръка към ухото.

– Може би – рече му тя.

– Не, не може би, това е факт. Отиват ти.

Софи тръгна към вратата и я отвори.

– Може ли да ми донесеш малко сок? Ако имаш време?

– Да – отвърна му тя.

На вратата се сблъска с мъжа, който по-рано се представи като братовчед на Хектор. Двамата изобщо не си приличаха, бе слаб, но мускулист, чернокос, доста висок на ръст, с будни ледено сини очи, които забелязваха всеки детайл. Братовчедът ѝ кимна леко. Каза на Хектор нещо на испански, Хектор му отговори и започна да се смее. Софи усети, че шегата бе по неин адрес, и забрави за сока.